

Odporúčania pre zodpovedné podnikanie

Expertné dobrovoľníctvo (pro bono) vo firme

Pro bono („pre verejné dobro“) znamená, že firma bezplatne a v biznis kvalite poskytuje svoju expertízu mimovládny organizáciám. Odborníci z firiem tak dostávajú možnosť využiť svoje vedomosti a zručnosti na riešenia, ktoré pomáhajú núdznym, prispievajú k transparentnej verejnej správe alebo zlepšujú vzdelávanie na Slovensku. Práve tretí sektor, resp. občian-

ska spoločnosť je často hýbateľom pozitívnych spoločenských zmien, a firmy sa tak stávajú ich súčasťou. Ďalším, rovnako dôležitým, prínosom firemnej pro bono kultúry je jej schopnosť priniesť zamestnancom pocit zmysluplnosti v práci. Ten si prirodzene spájajú s firmou, ktorá im tento typ skúsenosti umožňuje.

„Pre expertné dobrovoľníctvo platí teória 359 stupňov. Otočíte sa okolo svojej osi a vrátite späť, ale vďaka tomu, čo ste videli, ste už o trošku, aspoň o ten jeden stupeň, iní.“

Libor Melioris, analytik a expertný dobrovoľník

Viete, že...?

firiem má vďaka pro bono lepšie vzťahy s komunitou, partnermi a legislatívnymi orgánmi.

zamestnávateľov verí, že pro bono práca upevňuje vzťahy v tíme.

firiem pozoruje vyššiu hodnotu značky.¹

Tradičné dobrovoľníctvo

Hodnota pomoci je úmerná počtu „rúk“, ktorými podporíte dobrovoľnícku aktivitu (hands-on).

Vašu pomoc viete ľahko kvantifikovať.

Zručnosti vašich zamestnancov nie sú zúročené, a preto sa môže ľahko stať, že váš senior IT špecialista kosí trávnik v škole, ktorej webstránka už mesiace potrebuje odstrániť jednoduchý problém.

Expertné dobrovoľníctvo

Pro bono dokáže riešiť dôležité a dlhodobé zanedbávané potreby mimovládnych organizácií.

Získaná hodnota sa však nedá jednoznačne odmerať.

Pro bono dlhodobu inšpiruje zamestnancov. Obyčajne totiž nadviažu úzky kontakt s neziskovkou, keďže potrebujú pochopiť jej prácu, prostredie a problémy, ktoré sú im inak vzdialené.

¹ Prieskum záujmu o pro bono dobrovoľníctvo medzi zamestnancami firiem, Nadácia Pontis, 2015: www.bit.ly/efekt_pro_bono

Odporúčania Business Leaders Forum

Aký postup zvoliť pri zavádzaní expertného dobrovoľníctva vo firme? Ako zaangažovať zamestnancov? A ako ich za dobrovoľníctvo oceniť? Lídri v zodpovednom podnikaní vám odporúčajú nasledovné kroky:

Inšpiratívny vietor zhora

Zistíte ponuku aj dopyt

Pomaly ďalej zjdete

Nadviažte strategické partnerstvo

Uznajte a odmeňujte

Inšpiratívny vietor zhora

Vedenie firmy by malo aktívne podporovať a propagovať expertné dobrovoľníctvo, ideálne sa do neho aj zapájať. Pred tým, ako sa pustíte do pro bono spolupráce, ujasnite si, čo a v akej miere je vedenie ochotné podporiť. Od súhlasu vedenia sa napokon odvíja aj to, koľko dní v roku môžu zamestnanci využiť na realizáciu pro bono aktivít. Potom už nič nestojí v ceste tomu, aby sa vaši zamestnanci dozvedeli o tomto type pomoci. Zorganizujte vo vašej firme malý event, na ktorý prizvite organizácie aj dobrovoľníkov, ktorí už majú skúsenosť s pro bono. Príliš náročné? Natočte video s príkladom zamestnanca (môže byť aj z inej firmy) a organizácie, ktorej pomohol.

„Zapojenie vedenia je pre pro bono kultúru v kancelárii kľúčové. Osvedčili sa nám aj iné motivačné nástroje, ale princíp leading by example funguje najspoľahlivejšie.“

Silvia Belovičová, Squire Patton Boggs

Príklad dobrej praxe

V spoločnosti **DELL** sa dobrovoľníctvu venujú viac ako desaťročie a každoročne sa do aktivít zapojí minimálne polovica zamestnancov. Kým na začiatku dominovali tradičné formy ako finančné zbierky, úprava verejných priestorov či darovanie krvi, ostatné roky stále viac rastie záujem zamestnancov o poradenstvo neziskovým organizáciám. Firma pravidelne organizuje stretnutia pre nových dobrovoľníkov, o možnostiach zapojenia pravidelne informuje prostredníctvom internej komunikácie aj na celofiremných mítingoch. Vedenie firmy podporuje myšlienku pro bono školení, pretože si uvedomuje, že zvýšenie zručností ľudí pracujúcich v treťom sektore môže byť dôležitou zmenou spoločnosti a prináša dlhodobý efekt. Po 4 rokoch programu pravidelných školení v projektovom manažmente pre viac než 100 mimovládnych organizácií sa podpora firmy rozširuje i na vzdelávací sektor.

Zistíte ponuku aj dopyt

Expertné dobrovoľníctvo môže niekedy pripomínať známu dilemu „čo bolo skôr, kura alebo vajce?“. Najspoľahlivejšou cestou, akou zistíte záujem vašich zamestnancov, je cez jasne definovanú potrebu zo strany organizácií. Ako však vopred odhadnúť, či budú mať vaši zamestnanci čas a presne tie zručnosti, ktoré si neziskovka pýta?

Odporúčame preto najprv zrealizovať interný zamestnanecký prieskum, v ktorom zistíte:

- do akej spolupráce by sa zamestnanci chceli zapojiť (príklad: práca v tíme/jednotlivec, krátkodobá/dlhodobá spolupráca, atď.)

- v akej oblasti sa cítia expertne „doma“ (príklad: online médiá, gamifikácia, UX dizajn, atď.)

- aké verejnoprospešné témy sú im blízke (príklad: vzdelávanie, transparentnosť, ľudia zdravotne, socio-ekonomicky alebo inak znevýhodnení, kultúra, urbanizmus, atď.)

- aký druh dobrovoľníctva im vyhovuje (príklad: jednoduché školenie pre viaceré neziskovky, mentoring, práca na konkrétnom zadaní jednej organizácie, riešenie systémového charakteru pre viacero organizácií/jednotlivcov)

Výsledkom by mal byť zoznam zamestnancov s ich zručnosťami, ktoré sú schopní a ochotní odovzdávať ďalej. Ďalším krokom je kontaktovať s vašou ponukou zručností organizácie pôsobiace v oblasti, ktorá dobrovoľníkov primárne zaujíma. Zodpovedné firmy si často vyberajú pro bono projekty, ktoré súvisia s predmetom ich podnikania.

„V spoločnosti Accenture sa riadime heslom Robme to, v čom sme dobrí a o to sa podelíme. Možnosť využiť našu expertízu na zmysluplné, neziskové projekty obohacuje v mnohých smeroch nielen druhú stranu, ale zároveň rozvíja našich ľudí profesionálne aj osobnostne. Pro bono je jednoducho win-win.“

Martin Bača, Accenture SK

Príklad dobrej praxe

Globálnym cieľom spoločnosti **Accenture** je vybaviť 3 milióny mladých ľudí na svete pracovnými a podnikateľskými zručnosťami v rámci programu Skills to Succeed. Až 89 % zamestnancov firmy v internom prieskume uviedlo, že programy globálneho občianstva zvyšujú hrdosť na ich zamestnávateľa. 71 % pomenovalo práve tieto verejnoprospešné aktivity ako jeden z dôvodov, prečo zostávajú robiť vo firme. Slovenská pobočka firmy v súčasnosti pripravuje pro bono katalóg, čiže sumár silných stránok zamestnancov, resp. riešení, ktoré vedia prijímateľom poskytnúť.

Viete, že...?

Na podnet spoločnosti Accenure sa spojili členovia BLF, ktorých zamestnanci – dobrovoľníci od februára 2019 školia učiteľov základných škôl v téme programovania (Hour of Code). Hour of Code je celosvetová iniciatíva, ktorá prostredníctvom stránky

code.org poskytuje materiály pre učiteľov rovnako ako aj hotové kurzy, ktoré sa dajú použiť v rámci hodín informatiky.

Ich využitím môžu učitelia oveľa kreatívnejšie a pútavejšie naučiť svojich žiakov základy programovania a logického myslenia, čo je veľmi dôležité vzhľadom na to, že digitálne zručnosti sú pre budúcnosť našich detí kľúčové.

K projektu expertného dobrovoľníctva, ktorý Accenture realizuje už niekoľko rokov, sa zatiaľ pridali firmy ESET a Orange Slovensko, ktorí k programovaniu pripojili vlastný obsah na tému IT bezpečnosti, a tiež aj Slovak Telekom a TNT Express Worldwide. Ambíciou je priniesť tieto školenia do všetkých okresov na Slovensku.

Pomaly ďalej zídete

Súhlasiť s nadviazaním pro bono spolupráce s neziskovou môže na začiatku vyzeráť ako odvážny krok. „Oťukajte“ sa teda najskôr na skúsenosti, na ktorú sa môžete vopred pripraviť, pretože budete presne vedieť, čo váš klient očakáva a ako dlho bude spolupráca trvať. Príkladom môže byť pol/celodenný pro bono tréning alebo EDUcamp – trojdňový boot-camp pre organizácie vo vzdelávaní.²

Výhodou pro bono tréningov je aj to, že tento formát poskytuje príležitosť pre mimovládky vymeniť si cenné skúsenosti medzi sebou. Organizácie sú obvyčajne veľmi vďačné publikum a experti často odchádzajú s veľkým pocitom zadosťučinenia. Podmienkou úspechu tejto krátkodobej spolupráce je presné stanovenie očakávaní oboch strán aj žiadaného výsledku.

Príklad dobrej praxe

Nadácia Pontis zorganizovala v roku 2017 celodenné podujatie **Pro Bono Maratón**. „Pretekov systémových zmien“ sa zúčastnilo spolu 12 firiem, ktoré za jeden deň pomohli 10 neziskovým organizáciám v témach ako vzdelávanie, sociálne začlenenie či búranie predsudkov voči vegánstvu. Na podujatí dali hlavy dokopy aj ľudia zo spoločnosti ESET a organizácie Globsec a vymysleli kampaň Mladí proti HOAXU: #Boriči-Hoaxov. PR agentúra PRime zase pomohla bilin-gválnemu gymnáziu C.S. Lewisa vypracovať komunikačnú stratégiu na propagáciu štipendií pre deti z marginalizovaných skupín.

² V prípade záujmu nás kontaktujte na blf@nadaciapontis.sk

„Už niekoľkokrát sme školili neziskovky prostredníctvom pro bono tréningov. Páči sa nám spájať firemné a individuálne kompetencie s pomocou tým, ktorí to potrebujú. Ide o životaschopný model spolupráce ekonomicky silných so slabšími na prospech celej spoločnosti.“

Mária Džundová, TNT Express Worldwide

Nadviažte strategické partnerstvo

Máte dobrovoľníkov s rôznym know-how ochotných zapojiť sa do expertného dobrovoľníctva? Nájdite spoločný prienik a vyberte spolu tému, ktorá súvisí s vaším core biznisom. Následne môžete vymyslieť váš vlastný projekt alebo kontaktovať popredné neziskovky, ktoré sú aktívne v danej téme.

Dajte si však pozor, aby neziskovka neprijímala vašu pomoc za každú cenu len preto, že je zadarmo. Na zmenu totiž treba obe strany – prvým krokom je navrhnutie riešenia a druhým je jeho implementácia. Mimovládne organizácie často nemajú čas, prostriedky a iné kapacity na zavedenie riešenia do praxe, preto si ich možnosti vopred dôkladne preverte.

„Táto téma je pre nás natoľko dôležitá, že neustále hľadáme nové spôsoby podpory. Okrem expertného dobrovoľníctva finančne pomáhame rôznym neziskovým organizáciám pôsobiacich v tejto oblasti a naši zamestnanci pravidelne zbierajú šatstvo, ktoré zasielame znevýhodneným rómskym komunitám tam, kde je po nich skutočný dopyt. Úspech nášho projektu dokonca inšpiroval aj ďalšie krajiny a v súčasnosti funguje v Maďarsku, Rumunsku, Srbsku a v Bulharsku.“

Miriam Kejzlarová, GSK

Príklad dobrej praxe

V súlade s globálnymi CSR cieľmi firmy sa spoločnosť **GSK** na Slovensku rozhodla prispieť konkrétnymi krokmi k riešeniu problému nedostupnej zdravotnej starostlivosti, vysokej chorobnosti a chýbajúcich hygienických návykov ľudí žijúcich v rómskych komunitách. V spolupráci s lokálnou organizáciou rozbehlo GSK projekt zdravotnej mediácie, ktorý v súčasnosti angažuje na európskej úrovni viacerých zamestnancov firmy. GSK je jedným zo zakladajúcich členov Platformy pre podporu zdravia znevýhodnených skupín s cieľom angažovať do komplexnej témy čo najširšie portfólio relevantných aktérov zo všetkých sektorov (vrátane štátnej správy).

Tip #1

Keď sa vám podarí vybudovať si vzťah s vašou strategickou neziskovkou, nezabudnite, že ju môžete podporiť aj inými spôsobmi. Zorganizujte finančnú zbierku, materiálnu zbierku (šatstvo, drogéria a iné predmety), darujte starý hardvér či zorganizujte teambuilding v jej priestoroch.

Tip #2

Výborný spôsob, ako zapojiť vedenie a zároveň ukázať váš záujem o strategickú tému, je osloviť senior manažérov vo vašej firme, aby sa stali členmi správnej rady v organizácii, ktorá je lídrom vo vybranej oblasti. Pre mimovládny je kvalitná správna rada zárukou efektívneho, pokrokového smerovania.

Uznajte a odmeňujte

Expertní dobrovoľníci často poskytujú služby na úkor svojho voľného času. Zodpovedné firmy sa snažia tejto tendencii zabrániť a dobrovoľníkom poskytovať dostatočné možnosti pre realizáciu pro bono projektov. Napriek tomu to nie je vždy možné. Aj toto je jeden z dôvodov, prečo je veľmi podstatné expertné dobrovoľníctvo oceňovať. Dobrovoľníci potrebujú cítiť, že ich

čas a vynaloženú energiu si firma váži. Môže ísť o osobné poďakovanie zo strany senior manažéra, ale i o zvýšenie ich pracovného ohodnotenia. Verejným ocenením ukážete, že vám záleží na podpore komunity a zároveň motivujete ďalších zamestnancov, aby sa zapojili. Krátke video s dobrovoľníkom môžete využiť v internej či externej komunikácii.

Príklad dobrej praxe

V spoločnosti **ESET** majú zamestnanci možnosť venovať 8 hodín práce za rok manuálnemu dobrovoľníctvu a až 8 hodín mesačne expertnému dobrovoľníctvu. Toto nastavenie vyplynulo z interného prieskumu z roku 2017, podľa ktorého má 20 % zamestnancov firmy záujem venovať svoj čas, energiu, znalosti a skúsenosti v prospech komunity. Spoločnosť ESET podporuje aktívne zapojenie zamestnancov, avšak dôležitým je aj ich osobný prístup k dobrovoľníctvu a

následný impakt. Angažovanosť zamestnancov preto ESET oceňuje viacerými spôsobmi. Každý zamestnanec, ktorý sa zapojí do zamestnaneckého dobrovoľníckeho programu, môže byť nominovaný na ocenenie ESET Volunteer Medal, ktoré pribudlo ako ďalšia kategória oceňovania výnimočných kolegov vo firme. Víťazov týchto medailí čí čaká okrem iného aj deň extra dovolenky či obed s generálnym riaditeľom.

„Sme nadšení, ako sa naši zamestnanci zapájajú do dobrovoľníckeho programu! Už to nie je len každoročná populárna iniciatíva „Naše Mesto“, ale čoraz viac zamestnancov si uvedomuje, aký impakt môžu dosiahnuť odovzdaním svojich zručností, vedomostí a skúseností. V združení Slovensko.Digital tak napríklad naši IT odborníci pomáhajú zvyšovať kvalitu digitálnych služieb štátu, či v rozbiehajúcom sa programe Digital Skills vyučujú IT zručnosti a IT bezpečnosť na základných školách.“

Lucia Marková, ESET

5 princípov úspešnej pro bono spolupráce

1. Cieľová skupina môže byť ktokoľvek

Čoraz viac firiem pomáha startup-om, predovšetkým tím, ktorých cieľom nie je len zisk, ale aj spoločenský prínos. Pokiaľ sa rozhodnete pomáhať jednotlivcom, overte si, či sú dôveryhodným prijímateľom pomoci.

2. Definícia jasného cieľa

Na začiatku spolupráce je dôležité si vopred zadať očakávania oboch strán, čo výstup obsahne a čo už nie. Nezabudnite si tiež overiť, či má organizácia kapacitu výstup po jeho zhotovení plne využiť.

3. Správny rytmus

Pred začiatkom spolupráce skúste čo najpresnejšie

odhadnúť svoje časové možnosti a vopred ich organizácii komunikujte. V akých intervaloch budú môcť dobrovoľníci poskytnúť svoj čas?

4. Reciprocita vo vzťahu

Expertné dobrovoľníctvo je skvelou príležitosťou pre vašich zamestnancov načerpať novú inšpiráciu a dozvedieť sa zaujímavé informácie „z druhej strany“.

5. Dôslednosť a zodpovednosť

Idea pomoci pre dobrú vec je často v prvom okamihu lákavá, ale v procese spolupráce môže nadšenie dobrovoľníkov dočasne vyprchať. Pristupujte preto k pro bono projektom s rovnakou vážnosťou ako k bežným projektom platiacich klientov.

Ďakujeme za cenné príklady z praxe členským firmám Business Leaders Forum: **Accenture, GSK Slovakia, ESET, TNT Express Worldwide**, ako aj členom pracovných skupiny Firmy komunity a Advokáti Pro Bono: **DELL a Squire Patton Boggs**.

Členovia Business Leaders Forum

accenture

ADIENT

ANASOFT

citi

Deloitte.

DXC technology

embraco
POWER IN. CHANGE ON.

HEINEKEN

Hewlett Packard
Enterprise

Johnson
Controls

KOSIT

METRO

Microsoft

NOVARTIS

SKANSKA

SLOVENSKÉ
ELEKTRÁRNE

Swiss Re

TESCO

T-Systems

VEOLIA

Člen innogy

VÚB BANKA

YIT

©Business Leaders Forum, január 2019
Združenie Business Leaders Forum je administrované Nadáciou Pontis.
Zelinárska 2, 821 08 Bratislava 2. Viac info: www.blf.sk